

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки бакалавр
(назва рівня вищої освіти (освітній ступінь))
напряму _____
(код і назва напряму)
спеціальності 016 Спеціальна освіта
(код і назва спеціальності)
(шифр за ОПП _____)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **Запорізький національний технічний університет**
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Д. мед. наук, професор Клапчук В.В

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою інституту, факультету, науково- методичною радою

“ 29 ” серпня 2017 року, протокол № 1

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Фізіологія людини» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму «Здоров'я людини» (спеціальності) «Фізичне виховання», «Фізична реабілітація».

Навчальна дисципліна «Фізіологія людини» є необхідною складовою вивчення організму людини і невід'ємною складовою підготовки фахівців факультету "Управління фізичною культурою, спортом і туризмом", яка розкриває механізми життєдіяльності людини.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Фізіологія людини» є формування у студентів поняття життєдіяльності цілісного організму у взаємодії із зовнішнім середовищем.

1.2. Основним **завданням** вивчення дисципліни «Фізіологія людини» є розкриття фізіології людини як науки про життєдіяльність організму у взаємодії його із зовнішнім середовищем. Фізіологія людини є важливою теоретичною та біологічною основою медичних знань, які спрямовані на підтримку здоров'я людини та її активної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- **знати:** як на функціональному рівні працюють всі системи життєзабезпечення організму людини, розуміти види регуляції в роботі всіх фундаментальних систем та їх взаємодію;

- **вміти:** набувати навичок у постановці та проведенні експериментальних дослідів, що допоможе йому глибше осмислити закономірності основних фізіологічних функцій організму, одержати безпосереднє підтвердження теоретичних положень про ці функції, навчитися аналізувати отримані результати.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розділ медицини, що вивчає природу та причини захворювань, а також спричинені ними структурні та функціональні зміни.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни: "Анатомія", "Фізіологія", "Біохімія", "Морфологія".

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Предмет та задачі фізіології. Методи фізіологічних досліджень. Фізіологія крові, серцево-судинної системи. Фізіологія дихання. Фізіологія травлення.

Змістовий модуль 2. Обмін речовин та енергії. Харчування. Терморегуляція. Фізіологія сечовидільної системи. Статева поведінка,

репродуктивна функція, лактація. Фізіологія сенсорних систем. Гуморальна регуляція фізіологічних функцій.

Змістовий модуль 3. Фізіологія збудливих тканин. Фізіологія нервової системи. Фізіологія спинного та головного мозку.

Змістовий модуль 4. Фізіологія координації руху. Вегетативна нервова система. Інтегральна діяльність мозку людини. Вища нервова діяльність. Вікові особливості фізіологічних функцій організму людини.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 216 годин / 6 кредитів ECTS.

3. Рекомендована література

Базова:

1. Физиология человека / [Под ред. Е.Б. Бабский, В.Ц. Глебовский, ГФ. Коротко и др.] // - М.: Медицина, 1984. - 560 с.
2. Физиология человека. В 3-х томах. Пер. с англ. / Под ред. Р. Шмидта и Г. Тевса // – М.: Мир, 1996. – 880 с.
3. Фізіологія людини. Практикум: навч. посіб. / [В.І. Філімонов, Г.І. Бессараб, Н.Г. Гончарова та ін.]; за ред. В.І. Філімонова // - Запоріжжя: ЗДМУ, 2010. - 171 с.
4. Физиология человека с основами анатомии: учебное пособие / Под ред. В.И. Филимонова // - Запорожье: «Stan», 2008. - 320 с.
5. Нормальная физиология / Под ред. А.В. Коробкова // - М.: Высшая школа, 1980.- 560 с.
6. Фомин Н.А. Физиология человека. - М.: Просвещение, 1983. - 320 с.

Допоміжна:

1. Гуминский А.А., Леонтьева Н.Н., Маринова К.В. Руководство к лабораторным занятиям по общей и возрастной физиологии. - М.: Просвещение, 1990. - 139 с.
2. Физиология человека и животных (общая и эволюционно-экологическая). В 2-х частях / Под ред. А.Б. Когана. - М.: Высшая школа, 1984. - 648 с.
3. Яновський І.І., Ужако П.В. Фізіологія людини і тварин: Практикум. - К.: Вища школа, 1999. - 175 с.
4. Чувин Б.Т. Физиология регуляции функций организма. - М.: Просвещение, 2003. – 176 с.
5. Физиология человека /Под ред.Косицкого Г.И. – М.: Медицина, 1989. – 198 с.
6. Маліков М.В. Методи оцінки функціонального стану і фізичної працездатності організму. – Запоріжжя, 2001. – 85 с.
7. Чайченко Г.М. Основы физиологии высшей нервной деятельности: Учебн. пособие. – К. Вища школа, 1987.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік, іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- усне опитування на практичних заняттях;
- письмові контрольні роботи;
- тестування;
- курсова робота;
- підсумкова контрольна робота;
- письмове залікове завдання;
- письмове екзаменаційне завдання.